

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-817 /1797

Ankara

19 / 4 / 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

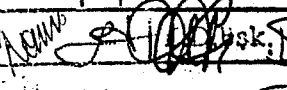
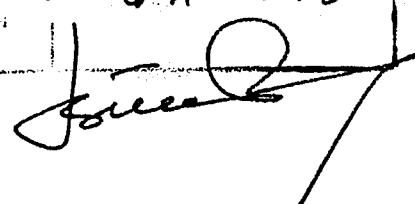
Adalet Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 23/3/2004 tarihinde kararlaştırılan "Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. C. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Lem.	- İçişleri - Adalet
Esas Lem.	- Plan ve Bütçe
Tarih	13/793-29.4.2004
T. M. M. Başkanı	
Yazı No	

GENEL GEREKÇE

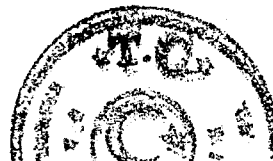
Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten ve Anayasa metnine dahil olan Başlangıç Kısımında “Topluca Türk vatandaşlarının millî gurur ve iftiharlarda, millî sevinç ve kederlerde, millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu ...” belirtilmiş; Cumhuriyetin niteliklerini gösteren Anayasanın 2 nci maddesinde ise Türkiye Cumhuriyetinin “toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı ... sosyal bir hukuk devleti” olduğu vurgulanmıştır.

Kural olarak idarenin hukukî sorumluluğu kusur esasına dayanmaktadır. Sözü edilen kuralın istisnası olarak, idarenin önlemekle yükümlü olduğu hâlde önleyemediği bir takım zararların, nedensellik bağı ve kusur koşulu aranmadan karşılanması gerekmektedir. Objektif sorumluluk anlayışına dayalı sosyal risk adı verilen bu ilke, bilimsel ve yargısal içtihatlarla da kabul edilmiştir.

Temelde Devletin anayasal düzenini yıkmayı amaçlayan terör eylemlerinin zarar gören kişilere karşı kişisel husumetten ileri gelmediği bilinmektedir. Terör eylemlerine hedef olan kişiler kendi kusur ve fiilleri sonucu değil, toplumun bir bireyi olarak zarar görmektedirler. Devleti ve toplumu hedef alan fiillerden doğan zararın mağdur kişinin üzerinde bırakılması, hak ve nasafet kurallarıyla bağdaşmaz. Ortaya çıkan zararın paylaştırılması, toplumun diğer kesimleri ile zarara uğramış kişiler arasında fedakârlığın denkleştirilmesi, hakkaniyet ve sosyal hukuk devleti ilkelerinin bir gereğidir. Kişilere verilen zararlar, ister terör örgütlerinin eylemlerinden, ister terörle mücadele sırasında Devletçe alınan tedbirlerden kaynaklanmış olsun; bu zararların belirtilen ilkeler uyarınca karşılanması, Devlete olan güveni pekiştirecek; vatandaş-Devlet kaynaşmasını artıracak, terörle mücadeleye ve toplumsal barışa önemli katkıda bulunacaktır. Terörle mücadelede Türk Silâhlı Kuvvetlerinin ve güvenlik güçlerinin kazandığı olağanüstü başarının sosyal ve ekonomik tedbirlerle desteklenmesi zorunluluğu toplumumuzun bütün kesimlerince kabul edilmektedir.

Öte yandan, Bakanlar Kurulunun 23/6/2003 tarihli ve 2003/5930 sayılı Kararıyla kabul edilip 24/7/2003 tarihli ve 25178 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar”ın “Yargının işlevselliği ve kapasitesinin artırılması suretiyle etkin bir yargı sisteminin tesis edilmesi” başlığı altındaki (24.14.1.1.) numaralı tablodaki 18 inci sırada “Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun Tasarısı”nın beklenen yürürlük tarihi 2004 yılı olarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede yapılan çalışmalar sonunda, terör eylemlerinin ülkemizde yoğun olarak yaşandığı 19/7/1987 tarihi ile 30/11/2002 tarihi arasında, terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle zarar gören kişilerin maddi zararlarının yargı yoluna gitmelerine gerek kalmadan, idarece en kısa süre içinde ve sulh yoluyla karşılanması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ancak bu yolla sonuç alamayanların başvurmaları, verilen tazminat miktarlarının haksız zenginleşme aracı olarak kullanılmasının önlenmesi amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bilindiği üzere, Anayasal düzenin ortadan kaldırılmasına yönelik terör eylemlerinin yoğunlaşması üzerine, terör eylemleriyle daha etkili mücadele amacıyla 19/7/1987 tarihinde yürürlüğe giren, 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kurulmuştur. Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki illerde olağanüstü hal uygulaması 30/11/2002 tarihine kadar sürdürülmüştür.

Madde ile, Kanunun amacının, 19/7/1987 tarihi ile 30/11/2002 tarihi arasında, olağanüstü hal ilan edilen illerde meydana gelen terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddi zarara uğrayan kişilerin bu zararlarının karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

Madde 2- Madde ile Kanunun kapsamı belirlenmiştir.

Birinci fıkrada genel olarak terör eylemleri ile terör suçlarına ve terör amacı ile işlenen suçlara ilişkin somut fiiller 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddelerine yollama yapmak suretiyle gösterilerek, 1 inci maddedeki “terör eylemleri” deyimine açıklık getirilmiş; bu eylemler dışında da terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetlerden zarar görenlerin her türlü maddi zararlarının sulhen karşılanacağı belirtilerek zararı doğuran davranışlar ile zararlar arasında ilişki kurulmuştur. Zararların sulhen karşılanması yöntemi ile mağdurların yargı yoluna gitmelerine gerek kalmaksızın kısa sürede zararlarının giderilmesi amaçlanmıştır. Maddede geçen her türlü maddi zararlar kavramına cismani zararların da dahil olduğu aşikardır.

İkinci fıkrada Kanunun kapsamı dışında kalan zararlar bentler halinde açıklanmış; daha önce çeşitli mekanizmalar kullanılarak karşılanmış zararlar, kişilerin kendi kasıtları sonucunda oluşan zararlar ile terörle bağlantılı olmayan sebeplerden dolayı uğradıkları zararlar ve 3713 sayılı Kanunun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde yazılı suçlardan hüküm giyenlerin bu fiillerinden dolayı uğradıkları zararların kapsam dışında bulunduğu vurgulanmıştır. Kişilerin bizzat yer aldığı terör eylemleri sebebiyle uğradıkları zararlar Kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Kanun, kendi kusur ve fiilleri sonucu değil, toplumun bir bireyi olarak terör eylemlerinin hedefi olan mağdur kişilerin zararlarını karşılamayı hedeflemektedir.

Üçüncü fıkrada ise, ikinci fıkranın (f) bendinde yazılı 3713 sayılı Kanunun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri kapsamındaki suçlardan dolayı ceza kovuşturması açılmış bulunanlar hakkında kovuşturma sonuçlanıncaya kadar bu Kanuna göre işlem yapılmayacağı hükme bağlanmıştır. Kovuşturmanın mahkumiyetle sonuçlanması halinde, bu kişilerin bu fiillerinden dolayı uğradıkları zararlar Kanunun kapsamı dışında kalacaktır.

Madde 3- Madde ile Kanunda geçen bazı ibarelerin tanımı yapılmıştır.

Madde 4- Madde ile zarar tespit komisyonlarının kuruluğu ve oluğuğu şekli düzenlenmiştir.

İllerde vali yardımcısının başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşların temsilcilerinin komisyonda görev alması ve iş yoğunluğuna göre aynı ilde birden fazla zarar tespit komisyonu oluşturulabileceği öngörülmüştür. Ayrıca, 19/7/1987 tarihi ile 30/11/2002 tarihi arasında olağanüstü hal ilan edilen illerden hangilerinde komisyon oluşturulacağına ilişkin olarak Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Zarar tespit komisyonlarının illerde Bakanlar Kurulu kararından sonra on gün içinde kurulması ve gerektiğinde birden fazla komisyon oluşturulması öngörülerek kısa sürede sonuç alınması amaçlanmıştır.

Üçüncü fıkrada ise, zarar tespit komisyonlarının çalışma esas ve usullerinin yönetmelikle düzenleneceği, komisyonların salt çoğunlukla toplanacağı ve kararlarının üye sayısının salt çoğunluğuyla alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 5- Madde ile zarar tespit komisyonlarının görevleri sayılmıştır. Komisyonlar, öncelikle başvuru konusu zararın Kanun kapsamına girip girmediğini tespit edecek; böyle bir zarar varsa, ifa tarzını ve mahsup miktarını belirleyecek, buna göre sulhname tasarısını hazırlayacak ve mahsubu gereken miktarları tespit edecektir. Ayrıca sulhname tasarısının kabul edilmemesi veya 12 nci maddenin ikinci fıkrasına göre kabul edilmemiş sayılması hallerinde uyuşmazlık tutanağı düzenleyerek ilgiliye tebliğ etme ve Bakanlığa bildirme de Komisyonun görevleri arasında sayılmıştır.

Madde 6- Madde ile zarar tespit komisyonlarının çalışma usulü düzenlenmiştir.

Birinci fıkrada zarar gören kişi veya mirasçılarının veya yetkili temsilcilerinin başvuru süresi ve başvuracakları makam gösterilmiştir.

İkinci fıkrada komisyonların her başvuru ile ilgili çalışmalarını başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde tamamlayacakları, bu sürenin zorunlu hâllerde vali tarafından üç ay uzatılabileceği öngörülmüş; böylece her başvuru ile ilgili çalışmanın en geç dokuz ay içinde tamamlanması, işlerin sürüncemede bırakılmaması amaçlanmıştır.

Üçüncü fıkrada, komisyonların görevlerini yerine getirirken, kamu kurum ve kuruluşlarından her türlü bilgi ve yardımcı isteyebileceği ve buralarda çalışanları bilirkişi olarak görevlendirebileceği ile gerekli gördüğü uzmanları çalıştırabileceği veya bunlardan görüş alabileceği hükme bağlanmıştır.

Dördüncü fıkrada komisyon başkan ve üyelerinin kendileri ve yakınları ile ilgili toplantılara katılamayacağı öngörülerek tarafsız hareket etmeleri sağlanmıştır.

Beşinci fıkrada komisyonların sekreterlik hizmetlerini yürütecek birim gösterilmiştir.

Altıncı fıkrada komisyon tarafından bilirkişi olarak görevlendirilenlere hizmetleri karşılığında yapılacak ödemelerle ilgili hükümlere yer verilmiştir.

Yedinci fıkrada ise, komisyonun giderlerinin İçişleri Bakanlığı bütçesinden karşılanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 7- Madde ile sulh yoluyla karşılanacak zararlar sayılmıştır.

Madde 8- Madde ile zararın tespitinde hangi bilgi, belge ve bulguların esas alınacağı açıklanmış, hakkaniyet ilkesine yer verilerek zarar tespit komisyonlarına takdir hakkı tanınmıştır. Ayrıca taşınmazlara ilişkin zararların tespitinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 11 inci maddesindeki kıymet takdiri esaslarının kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir.

Madde 9- Madde ile yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerinde ödenecek nakdî tazminat gösterge, katsayı ve miktarları belirtilmiş; bu Kanun kapsamındaki zararlardan dolayı, zarar gören kişilere, gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından yapılan ödemeler sebebiyle Devlete rücu edilemeyeceği hükmüne yer verilmiş ve yönetmelikle düzenlenecek hususlar belirtilmiştir.

Madde 10- Madde ile zararların karşılanma şekli açıklanmış, bireysel veya genel nitelikli projeler çerçevesinde aynı ifaya öncelik verileceği vurgulanmış; aynı ifa tarzları ile ilgili esas ve usullerin yönetmelikte belirtileceği öngörülmüştür.

Madde 11- Madde ile aynı ifa ve nakdî ödeme miktarlarından mahsup edilecek değerler gösterilmiş; bunların hesaplanması ile ilgili esas ve usullerin yönetmelikle belirleneceği öngörülmüştür.

Madde 12- Sulhname yöntemi bir belgelendirme şeklidir. Maddede sulhnamenin içeriği, imzalanması, hak sahibinin sulhname tasarısını kabul etmemesinin veya etmemiş sayılmasının sonuçları düzenlenmiştir.

Hukukumuzda feragat, kabul ve sulh gibi işlemler, görülmekte olan davaları sona erdiren işlemlerdir. Sulh işlemi, dava öncesi yapılmışsa dava açılmasını engelleyici özelliktedir. Sulh işlemine rağmen dava açılırsa bu durum itiraz olarak ileri sürülebilir ve dava ortadan kaldırılır. Böylece dostane bir çözüm şekli olan sulh, bağlayıcı niteliktedir.

Madde 13- Madde ile sulhnamede öngörülen zararlar karşılığının ödenmesine ilişkin usul düzenlenmiştir.

Devletin ödeme nedeniyle, genel hükümlere göre sorumlular hakkında rücu hakkının saklı olduğu maddede belirtilmiştir.

Madde 14- Maddenin birinci fıkrasında zarar tespit komisyonlarının denetimi düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada, zarar tespit işlemlerinde görevlendirilen kişilerin mağdur ve sanık sıfatıyla memur gibi işlem görecekları açıklanmıştır.

Madde 15- Maddenin birinci fıkrasında Kanunun uygulanmasıyla ilgili işlemler ile bu Kanunda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere yapılacak bağış ve yardımların her türlü vergi, resim ve harçtan muaf oldukları açıklanmıştır.

İkinci fıkrada bu Kanunda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere yapılacak bağış ve yardımların gelir ve kurumlar vergisi matrahından indirilebilecek miktarlarının ilgili mevzuata göre belirleneceği hükme bağlanmıştır.

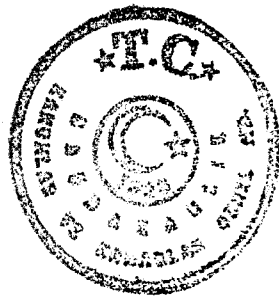

Madde 16- Madde ile Kanun gereğince yapılacak tebligatın 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılacağı hükme bağlanmış, ancak Kanunda düzenlenen konuların süreli ve acele hâllerden olması nedeniyle ve çabukluk ilkesi gözetilerek memur vasıtası ile yapılmasının esas olduğu belirtilmiştir.

Madde 17- Madde ile Kanunun uygulanmasına yönelik olarak yönetmelikle düzenlenecek hususlar belirtilmiştir.

Madde 18- Yürürlük maddesidir.

Madde 19-Yürütme maddesidir.

TERÖR VE TERÖRLE MÜCADELEDEN DOĞAN ZARARLARIN KARŞILANMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, 19/7/1987 tarihi ile 30/11/2002 tarihi arasında, olağanüstü hal ilan edilen illerde meydana gelen terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddi zarara uğrayan kişilerin, bu zararlarının karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, 19/7/1987 tarihi ile 30/11/2002 tarihi arasında olağanüstü hal ilan edilen illerde meydana gelen, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri kapsamına giren eylemler veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle zarar gören gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerinin maddi zararlarının sulhen karşılanması hakkındaki esas ve usullere ilişkin hükümleri kapsar.

Aşağıda belirtilen zararlar bu Kanunun kapsamı dışındadır:

a) Devletçe arazi veya konut tahsisi suretiyle yahut başka bir şekilde karşılanan zararlar,

b) Bir mahkeme kararı gereğince veya 4353 sayılı Maliye Vekâleti Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Dâvalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilâyetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu ve 31 inci maddeleri gereğince karşılanan zararlar,

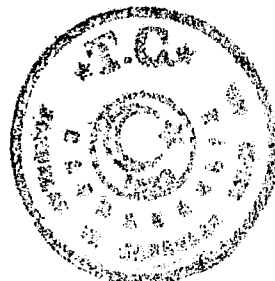
c) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâl edildiği gerekçesiyle Sözleşmenin 41 inci maddesine göre hükmedilen veya Sözleşme hükümleri uyarınca dostane çözüm yoluyla uzlaşılan tazminatın ödenmesi sonucunda karşılanan zararlar,

d) Terör dışındaki ekonomik ve sosyal sebeplerle uğranılan zararlar ile güvenlik kaygıları dışında kendi istekleriyle bulundukları yerleri terk edenlerin bu sebeple uğradıkları zararlar,

e) Kişilerin kendi kasıtları sonucunda oluşan zararlar,

f) 3713 sayılı Kanunun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri kapsamındaki suçlardan mahkûm olanların bu fiillerinden dolayı uğradığı zararlar.

İkinci fıkranın (f) bendinde yazılı suçlardan dolayı ceza kovuşturması açılmış bulunanlar hakkında kovuşturma sonuçlanıncaya kadar bu Kanuna göre işlem yapılmaz.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

a) Komisyon: Zarar tespit komisyonunu,

b) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

c) Bakan: İçişleri Bakanını,

ifade eder.

Zarar tespit komisyonları

Madde 4- Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenen bu Kanun kapsamındaki illerde, valinin görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında; Maliye, Bayındırlık ve İskân, Tarım ve Köyşleri, Sağlık ile Sanayi ve Ticaret bakanlıkları temsilcilerinden oluşan zarar tespit komisyonu kurulur. İş yoğunluğuna göre aynı ilde birden fazla komisyon oluşturulabilir.

Komisyon, Bakanlar Kurulunca komisyon kurulacak illerin belirlenmesinden itibaren on gün içinde kurulur.

Komisyon salt çoğunlukla toplanır ve kararlar üye sayısının salt çoğunluğuyla alınır. Komisyonun çalışma esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.

Komisyonun görevleri

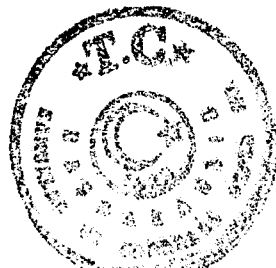
Madde 5- Komisyonun görevleri şunlardır:

a) Zarar görenin veya mirasçılarının başvurusu hâlinde bu Kanun kapsamına giren bir zararın bulunup bulunmadığını tespit etmek,

b) Kamu kurumu ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca uygulanmış projelerin, zararın giderilmesine katkıları; zarar görenin değerlendirebileceği enkaz ve diğer yararlar; sigorta şirketlerince veya ilgili mevzuata göre kamu kurum ve kuruluşları ile sosyal güvenlik kuruluşlarınca ödenen tazminatlar, tedavi ve cenaze giderleri ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan yapılan yardımların zarar miktarından mahsup edilmesi suretiyle belirlenen ve 9 uncu veya 10 uncu maddelere göre yapılan nakdi veya aynı ödeme miktarını içeren sulhname tasarılarını hazırlamak,

c) Sulhname tasarısının kabul edilmemesi veya 12 nci maddenin ikinci fıkrasına göre kabul edilmemiş sayılması hâllerinde bir uyuşmazlık tutanağı düzenleyerek birer örneğini ilgiliye tebliğ etmek ve Bakanlığa göndermek,

d) Başvuranın, bu Kanun kapsamına giren bir zararının bulunmadığının tespit edilmesi hâlinde, buna ilişkin karar tutanağı düzenleyerek birer örneğini ilgiliye tebliğ etmek ve Bakanlığa göndermek.

Başvurunun süresi, şekli, incelenmesi ve sonuçlandırılması

Madde 6- Zarar gören veya mirasçılarının veya yetkili temsilcilerinin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde ilgili valiliğe veya kaymakamlığa başvurmaları halinde gerekli işlemlere başlanır. Ancak, bir yıl içinde zorunlu nedenlerle başvurunun yapılmadığının belgelenmesi halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onsekiz ay içinde ilgili valilik veya kaymakamlıkça bu başvurular da kabul edilir. Bu tarihten sonra yapılacak başvurular kabul edilmez.

Komisyon, zarar görenlerce yapılacak her başvuru ile ilgili çalışmalarını başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde tamamlamak zorundadır. Zorunlu hâllerde bu süre vali tarafından üç ay daha uzatılabilir.

Komisyon, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından her türlü bilgi ve yardımı isteyebileceği gibi, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanları bilirkişi olarak da görevlendirebilir. Komisyon, gerekli gördüğü uzmanları çalıştırabilir veya bunlardan görüş alabilir.

Komisyonun başkan ve üyeleri; kendilerinin, eşlerinin ve üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve kayın hısımlarının zararları ile ilgili bulunan komisyon toplantılarına katılamaz.

Komisyonun sekreterlik hizmetleri il özel idarelerince yürütülür.

Komisyon tarafından bilirkişi olarak görevlendirilenlere her gün için (500) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödeme yapılır. Bu ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaz.

Komisyonun giderleri Bakanlık bütçesinden karşılanır.

Karşılanacak zararlar

Madde 7- Bu Kanun hükümlerine göre sulh yoluyla karşılanabilecek zararlar şunlardır:

- a) Hayvanlara, ağaçlara, ürünlere ve diğer taşınır ve taşınmazlara verilen her türlü zararlar,
- b) Yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerinde uğranılan zararlar ile tedavi ve cenaze giderleri,
- c) Kişilerin malvarlıklarını kullanamamalarından kaynaklanan maddî zararlar.

Zararın tespiti

Madde 8- 7 nci maddede belirtilen zararlar, zarar görenin beyanı, adlî, idarî ve askerî mercilerdeki bilgi ve belgeler göz önünde tutularak olayın oluş şekli ve zarar görenin aldığı tedbirlere göre hakkaniyete ve günün ekonomik koşullarına uygun biçimde komisyon tarafından doğrudan doğruya veya bilirkişi aracılığı ile belirlenir.

Taşınmaza ilişkin zarar tespitinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen kıymet takdiri esasları kıyasen uygulanır.

Yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerinde yapılacak ödemeler

Madde 9- Yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerinde (7000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan miktarın;

- a) Yaralananlara altı katı tutarını geçmemek üzere yaralanma derecesine göre,
 - b) Çalışma gücü kaybı, yetkili sağlık kuruluşları tarafından üçüncü derece olarak tespit edilenlere dört katından yirmidört katı tutarına kadar,
 - c) Çalışma gücü kaybı, yetkili sağlık kuruluşları tarafından ikinci derece olarak tespit edilenlere yirmibeş katından kırksekiz katı tutarına kadar,
 - d) Çalışma gücü kaybı, yetkili sağlık kuruluşları tarafından birinci derece olarak tespit edilenlere kırkdokuz katından yetmişiki katı tutarına kadar,
 - e) Ölenlerin mirasçılarına elli katı tutarında,
- nakdî ödeme yapılır.

Nakdî ödemenin tespitine esas tutulacak miktar, ödeme yapılmasına ilişkin valinin veya Bakanın onayı tarihinde geçerli gösterge ve katsayı rakamları esas alınarak belirlenir.

Birinci fıkranın (e) bendine göre belirlenen nakdî ödemenin mirasçılara intikalinde 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun mirasa ilişkin hükümleri uygulanır.

Bakanlar Kurulu, nakdî ödemeye esas tutulan gösterge rakamını yüzde otuza kadar artırmaya veya kanunî sınıra kadar indirmeye yetkilidir.

Bu Kanun kapsamındaki zararlardan dolayı, zarar gören kişilere gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından yapılan ödemeler sebebiyle Devlete rücu edilemez.

Nakdî ödemenin şekli, tutarı, yaralanma ve sakatlık derecelerinin tespitine ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Zararların karşılanma şekli

Madde 10- 7 nci maddenin (a) ve (c) bentlerinde yazılı zararlar, aynî veya nakdî olarak karşılanır. Ancak, bu zararların karşılanmasında imkânlar ölçüsünde aynî ifaya öncelik verilir. Aynî ifa, bireysel veya genel nitelikli projeler çerçevesinde yapılabilir.

Aynî ifa tarzı ile ilgili esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Mahsup edilecek miktarlar

Madde 11- 5 inci maddenin (b) bendine göre belirlenen miktarlar, mahsup tarihindeki değerleri üzerinden 8 inci ve 9 uncu maddelere göre hesaplanacak toplam gayrisafi ifa bedelinden düşülür.

Mahsup edilecek değerlerin hesaplanması ile ilgili esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Zararın karşılanması ilişkin sulhname

Madde 12- Komisyon, doğrudan doğruya veya bilirkişi aracılığı ile yaptığı tespitten sonra 8 inci maddeye göre belirlenen zararı, 9 uncu maddeye göre hesaplanan yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerindeki nakdî ödeme tutarını, 10 uncu maddeye göre ifa tarzını ve 11 inci maddeye göre mahsup edilecek miktarları dikkate alarak, uğranılan zararı sulh yoluyla karşılayacak safi miktarı belirler. Komisyonca, bu esaslara göre hazırlanan sulhname tasarısının örneği davet yazısı ile birlikte hak sahibine tebliğ edilir.

Davet yazısında hak sahibinin sulhname tasarısını imzalamak üzere yirmi gün içinde gelmesi veya yetkili bir temsilcisini göndermesi gerektiği, aksi takdirde sulhname tasarısını kabul etmemiş sayılacağı ve yargı yoluna başvurarak zararının tazmin edilmesini talep etme hakkının saklı olduğu belirtilir.

Davet üzerine gelen hak sahibi veya yetkili temsilcisi sulhname tasarısını kabul ettiği takdirde, bu tasarı kendisi veya yetkili temsilcisi ve komisyon başkanı tarafından imzalanır.

Sulhname tasarısının kabul edilmemesi veya ikinci fıkraya göre kabul edilmemiş sayılması hâllerinde bir uyuşmazlık tutanağı düzenlenerek birer örneği ilgiliye ve Bakanlığa gönderilir.

Sulh yoluyla çözülemeyen uyuşmazlıklarda ilgililerin yargı yoluna başvurma hakları saklıdır.

Zararın karşılanması

Madde 13- Sulhnamede belirlenen zararlar, sulhnamenin imzalanmasından sonra valinin onayı üzerine ifa tarzına göre Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır.

Bakanlık, belirdi miktarın üzerindeki aynî ifa veya nakdî ödemelerin Bakan onayı ile yapılmasını kararlaştırabilir.

Devletin ödeme nedeniyle genel hükümlere göre sorumlular hakkında rücu hakkı saklıdır.

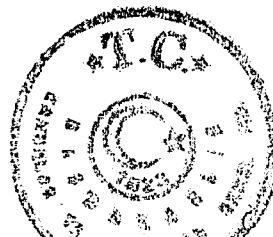
Denetim ve sorumluluk

Madde 14- Komisyonlar, Bakanlık tarafından denetlenir.

Bu Kanuna göre zarar tespit işlemlerinde görevlendirilen kişilere karşı bu görevleri nedeniyle veya görevleri sırasında işlenen suçlar hakkında Devlet memurlarına karşı işlenen suçlara; bu kişilerin bu görevleri sırasında işledikleri suçlar hakkında ise Devlet memurlarının işledikleri suçlara ilişkin hükümler uygulanır.

İstisna ve muafıklar

Madde 15- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak yapılacak başvurular, bildirimler, düzenlenecek belgeler, resmî mercilerce ve noterlerce yapılacak işlemler ile bu Kanunda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere yapılacak bağış ve yardımlar, her türlü vergi, resim ve harçtan muafıdır.

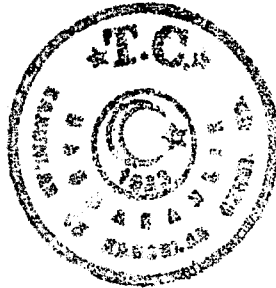
Bu Kanunda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere yapılacak bağış ve yardımların gelir ve kurumlar vergileri matrahından indirilebilecek miktarları ilgili mevzuata göre belirlenir.

Tebliğat

Madde 16- Bu Kanun gereğince yapılacak tebligat 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır, ancak, tebligatın memur vasıtası ile yapılması esastır.

Yönetmelik

Madde 17- Komisyonun çalışma esas ve usulleri, komisyona başvurularda takip edilecek usuller, cana, vücut bütünlüğüne ve mala yönelik zararların tespiti, uğranılan zararları sulh yoluyla karşılayacak safi miktarların belirlenmesi, nakdî ödemenin şekli, tutarı ve çalışma gücü kaybı oranlarının tespitine ilişkin esas ve usuller ile diğer hususlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Bakanlıkça hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir.

T/ 647

Yürürlük

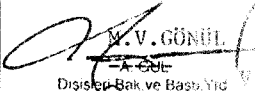
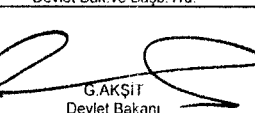
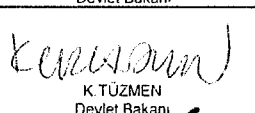
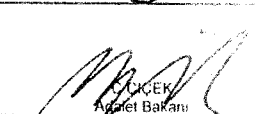
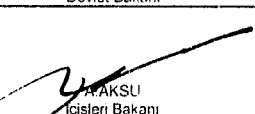
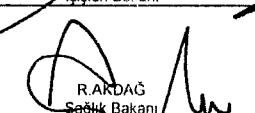
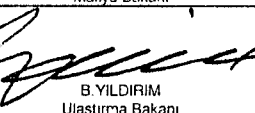
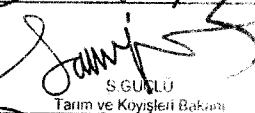
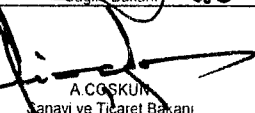
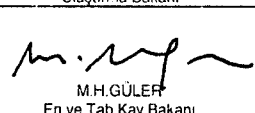
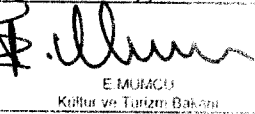
Madde 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 M.V. GÖNÜL Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. A. YILMAZ Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 C. ÇİÇEK Açıklet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Mili Savunma Bakanı	 Y. AKSU İçişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Mili Eğitim Bakanı	 Z. ERGEZAN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜLLÜ Tarım ve Köylere Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU Çalışma ve Sos. Güven. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. F. ER Devlet ve Umumiye Bakanı		

Dosya No.

101 817

436